

Araştırma Makalesi

Önderilme Tarihi: 22 Kasım 2018; Revize Edilmiş Hali: 27 Aralık 2018; Kabul Tarihi: 27 Aralık 2018
Çevrimiçi Yayın Tarihi: 07 Ocak 2018

İSLAMİ BANKALARIN FİNANSAL PERFORMANSLARININ ORTADOĞU ÜLKELERİ VE TÜRKİYE BAZINDA KARŞILAŞTIRMASI¹

Farivar NADEMİ²
Bener GÜNGÖR³

Öz

Bu makalenin amacı, Ortadoğu ülkeleri arasında hızla büyüyen ve İslami bankacılık sektörünün küreselleşmesinde önemli rol oynayan altı ülkenin (Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Kuveyt, Türkiye ve Bahreyn) finansal performanslarını ölçüp karşılaştırmaktır. 2010 yılının ilk çeyreği ile 2014 yılının son çeyreği arasındaki yıllık finansal verileri kullanarak 36 katılım bankasının karlılık belirleyicileri panel veri analizi ile analiz edilmiştir. Çalışmada katılım bankalarının karlılığına etki eden farklı içsel ve dışsal değişkenler seçilmiştir. İki farklı karlılık ölçütü olan aktif karlılığı (ROA) ve özkaynak karlılığı (ROE) bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre maliyet gelir oranı, değişkeninin bağımlı değişken olan ROA ve ROE değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Özkaynaklar/toplam aktifler ve toplam aktifler değişkeninin bağımlı değişken olan ROA ve ROE değişkenini olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Tahmin sonuçlarına göre dışsal değişkenlerin ROA ve ROE üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami bankalar, Financial Performans Finansal Oranlar, Panel Veri Analizi

JEL Kodları: G21, G23

-
- 1 Bu makale “İslami Bankalarının Finansal Performanslarının Ortadoğu Ülkeleri ve Türkiye Bazında Karşılaştırması Üzerinde Bir Araştırma” adlı Doktora Tezi ve Bilimsel Araştırma Projesinden Özetlenmiştir.
 - 2 Doktora öğrencisi, nfarivar@yahoo.com, ORCID ID:: 0000-0002-3152-2923
 - 3 Prof.Dr., Bayburt Üniversitesi, bgungor@atauni.edu.tr, ORCID ID::0000-0002-0523-3810

Comparison of Financial Performance of Islamic Banks Based on Middle East Countries and Turkey

Abstract

The purpose of this article is measure and compare the financial performance of six countries - Saudi Arabia, United Arab Emirates, Qatar, Turkey and Bahrain - that have grown rapidly among the countries of the Middle East and played an important role in the globalization of the Islamic banking sector. Using the annual financial data between the first quarter of 2010 and the last quarter of 2014, the profitability determinants of 36 participation banks were analyzed by panel data analysis. Different internal and external variables that influence the profitability of participation banks in the study were selected. According to results, the cost income ratio variable negatively and significantly effects on dependent variables ROA and ROE. It has been found that the Equity/ Total Assets and Total Assets variables effects on dependent variables, ROA and ROE, positively and significantly. According to the estimation results, there is no statistically significant effect of external variables on dependent profitability and return on equity.

Key words: Islamic Banks, Financial Performance, Financial Ratios, Panel Data Analysis

JEL Codes: G21, G23

GİRİŞ

İslami bankalar, son 20 yılda aktif oyuncular olarak Dünya Finans ve Bankacılık sahnesindeki yerlerini almışlardır. Ancak, İslami bankacılığın yeni bir alan olmasına karşın temel prensiplerinin çoğu yüz yıllardır dünya çapında kabul görmektedir. İslam'ın temel prensibi, bankacılık işlemlerinde faizin veya bu bankaları yönetenlerin tabiriyle “riba”nın kullanılmamasıdır.

İlk İslami banka 1975 yılında kurulmuştur. Müslüman ülkelerin finansal kaynaklarının en önemlisi hiç kuşkusuz petrolden sağladıkları gelirdir. İslami bankacılığın büyümesine engel olan bir önemli faktör, finansal performans ölçütlerinin, İslami finans kurumlar ve özel uygulamalara adapte olmamasıdır ve bu, İslami bankaların küresel piyasalarda yavaş ortaya çıkmasına sebep olmuştur çünkü onlar adil ve açık bir şekilde mali konumunu temsil edemiyorlar. Bu nedenle geçerli performans ölçüm araçlarını araştırmak, tanımlamak ve geleneksel bankaların performansını ölçmek için güçlü bir araç bulmak ve sonra böyle bir aracı İslami bankalar için kullanılacak hale getirmek önem kazanmaktadır.

İslami bankaların performanslarını ölçmek için; mevduat sahipleri, yöneticiler ve düzenleyicilerin yatırımlarının güvenliği ve sağlamlığı ile ilgili sorunları algılamak, endişelerini analiz ederek çözüme kavuşturmak gereklidir. Yöneticilerin mali durumunu belirlemek onların kurumu ile karşılaştırılması veya endüstri kriterleri ile yarışması, yanı sıra önceden alınan etkili kararların bankayı nasıl etkilediğinin değerlendirilmesi için son derece önemlidir.

Bu çalışma, bankalar için en önemli konuların başında gelen finansal performansı, İslami bankalar bazında karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Bankaların mali performansını değerlendirmek üzerine çok sayıda çalışma vardır ancak bu çalışmaların büyük çoğunluğu sadece konvansiyonel bankalar üzerine veya konvansiyonel ve katılım bankaları üzerine karşılaştırmalı olarak yapılmıştır. Bu çalışma, mali performansı karşılaştırmak amacı ile Türkiye’de bulunan Katılım Bankaları ile Suudi Arabistan, Katar, Kuveyt, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri ülkeleri arasında sadece İslami bankaları karşılaştırmak suretiyle ele almasından dolayı önem arz etmektedir.

Yapılan analizde, 2010 yılı ilk çeyreği ile 2014 yılı son çeyreği arasında 36 İslami bankaya ait yıllık veriler panel veri analizi ile analiz edilmiştir. Banka finansal tablolarından elde edilen içsel değişkenler ve bankaların kontrolü dışındaki dışsal değişkenlerin, İslami bankaların finansal performansına etkisi incelenmiştir. Finansal performansı ölçmek için oran analiz yöntemi kullanılmıştır. Oran analizi hesaplama ve yorumlama yöntemi olarak bankaların finansal performansını değerlendirmek için niceleyici bir yöntemdir. Finansal

analizde kullanılan oranlar karlılık, likidite, sermaye yeterliliği ve verimlilik oranlarıdır. Karlılık göstergesi olarak; bankaların aktif karlılığı, özkaynak karlılığı, analizin bağımlı değişkenleri olarak belirlenmiştir. Analizin bağımsız değişkenleri ise; toplam aktifler, maliyet gelir oranı, borç varlık oranı, cari oran, özkaynak varlık oranları gibi içsel değişkenlerden ve GSMH, döviz kuru ve enflasyon gibi dışsal değişkenlerden oluşmaktadır. Çalışmanın sonunda bankanın boyutu toplam aktifler ile varlık yönetimi özkaynak varlık oranı, borç varlık oranı, cari oran ve operasyonel verimliliği maliyet geliri oranı değişkeni ile değerlendirilip ve bu değişkenlerin aktif karlılığı ile özkaynak karlılığını nasıl etkilediklerini açıklıyor.

1. Literatür İncelemesi

Banka karlılığıyla ilgili yapılan çalışmalar, ulusal ve uluslararası çalışmalar olarak iki başlıkta incelenecektir.

1.1. Banka Karlılığı Üzerine Uluslararası Çalışmalar

Massah ve Sayed (2015), 2008-2014 yılları arasında Birleşik Arap Emirlikleri ülkesinde bankacılık akışlarının diğerinden daha iyi performans olduğunu öğrenmek için finansal rasyo analizini kullanmışlar. Finansal oranlar, faaliyet raporları ve mali tablolardan tahmin edilmektedir. Çalışmada 5 İslami ve 11 geleneksel bankanın performansını test etmek için panel veri analizi kullanılmış. Çalışmanın bulguları geleneksel bankaların İslami bankalardan karlılık, kredi risk yönetimi yanı sıra ödeme gücünün üstün olduğunu göstermektedir.

Altan ve Candoğan (2014) Türkiye Bankalarının finansal performanslarının değerlemesinde katılım bankalarında geleneksel ve Gri İlişki Analizini kullanarak 2012 yılının üçüncü çeyreği sonu itibarıyla bir uygulama yapmışlardır. Uygulama sonuçlarına göre geleneksel oranlar kullanılarak yapılan performans ölçme sonuçları ile Gri İlişki Analizi sonuçlarının farklılık gösterdiği görülmüştür. Gri İlişki Analizinde daha az veri ile ve veriler arasındaki ilişki dikkate alındığı için daha doğru sonuçlar elde edilmiş ve daha doğru bir performans sıralaması yapılmıştır.

Toraman vd. (2015) çalışmalarında, katılım bankalarının performansını karşılaştırmalı bir şekilde analiz etmişlerdir. Çalışma kapsamında, Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat ve katılım bankalarının 2006-2014 dönemi için mali tablo bilgilerinden elde edilen finansal oranlarından yararlanılmışlar. Bağımsız örneklemeler t-Testi sonucunda, mevduat bankalarının toplam aktif ve likit aktif büyüklüklerinin katılım bankalarından daha yüksek olduğu ve sermaye yeterliliği anlamında mevduat bankalarının katılım bankalarına nazaran daha güçlü bir yapıya sahip olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca banka karlılığına etki eden faktörler, iki aşamalı genelleştirilmiş momentler metodu (generalized method of

moment-GMM) ile tahmin edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda banka karlılığının operasyonel etkinlik ve sermaye yeterliliği ile pozitif yönlü, kredi kalitesinin göstergesi olan takipteki kredilerin/ toplam krediler oranı ile negatif yönlü bir ilişkisi olduğu tespit edilmiştir” şeklinde tespit edilmiştir.

1.2. Ulusal Çalışmalar

Pehlivan (2016) çalışmasında, Türk bankacılık sektörü içerisinde katılım bankaları ile mevduat bankalarının 2006-2014 dönemi için karlılık oranları, sermaye yeterlilik rasyosu, ve gelir-gider oranları kullanılarak karşılaştırılmıştır. Katılım bankalarının 2006 yılından itibaren bankacılık sektöründeki paylarının yükseldiğini, sektördeki payı yıllar itibariyle özkaynaklar, toplam aktif, toplanan fonlar ve kullanılan fonlar açısından artış gösterdiği görülmüştür.

Esmer ve Bağcı (2016), araştırmalarında 2005-2014 yılları arasında Türkiye bankacılık sektöründeki katılım bankalarının finansal performans ölçümleri yapılmıştır. Çalışmada katılım bankalarının bilanço ve gelir tablolarından elde edilen veriler kullanılmıştır. Bu veriler analizindeki rasyo ölçümlerinin yapılabilmesi için gerekmektedir ve hesaplanan bu rasyolar yardımıyla finansal performans ölçümü yapılmıştır. Finansal performans ölçümünde Topsis Metodu yardımıyla hangi katılım bankasının hangi yılda daha yüksek finansal performans gösterdiği bulunmuştur. Çalışmada katılım bankaları arasında en yüksek finansal performansı diğer bir ifade ile en karlı katılım bankası Banka Asya olmuştur.

Coşkun 2015 yılında yaptığı araştırmasında 2005-2014 yılları arasında Türkiye’deki katılım bankaları için etkinlik ve verimlilik ölçümleri gerçekleştirirken; TOPSIS yöntemini kullanmıştır. Araştırmada 4 adet katılım bankasının 10 yıla ait konsolide edilmiş bağımsız denetimden geçmiş bilançolarından elde edilen veriler kullanılarak etkinlik ve verimlilik oranları hesaplanmıştır. Yapılan ölçüm neticesinde verimlilik ve etkinliğin farklı kavramlar olduğu ve çalışılan her dönem için en verimli skora sahip olan Asya Katılım Bankasının aynı yıllara ait etkinlik skorlarında farklı sıralarda yer aldığı görülmüştür.

Doğan (2013) çalışmalarının amacı katılım bankalarının performansının ölçülmesi ve ticari bankalar ile performanslarının karşılaştırılmasıdır. Çalışmada performans CAMELS analiz sistemi ile Türkiye’de 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 yıllarında faaliyet gösteren katılım bankaları ile ticari bankaların ortalama performansları değerlendirilmiştir. Yapılan analizde, katılım bankalarının performansı ticari bankalar ile kıyaslandığında katılım bankalarının daha düşük performans gösterdiği görülmektedir.

2. YÖNTEM

Türkiye’de faaliyet gösteren katılım bankalarının ve Bahreyn, Kuveyt, Katar, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirliklerini kapsayan temel ülkelerde katılım bankalarının finansal performans bazında karşılaştırmalı analizi amaçladığımız çalışmamızda kullanılan değişkenler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Çalışmada Kullanılan Değişkenler

Bağımlı Değişkenler	Açıklaması
ROA	Vergi sonrası karların varlıklara oranıdır. (Return on Assets)
ROE	Vergi sonrası karların özkaynaklara oranıdır. (Return on Equity)
Bağımsız Değişkenler	
CR	Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar Current Rate)
TA	Bankanın toplam varlıklarını temsil etmekte (Total Assest)
LA	Bankanın toplam yükümlülük / toplam aktifler oranının temsil etmekte (Total Liability to Total Assets)
EQTA	Bankanın (Toplam varlıklar/ öz kaynaklar) sermaye yapısı oranı temsil etmekte (Total Equity to Total Assets)
COTIN	Bankanın (Toplam işletme giderleri / Toplam faaliyet geliri) verimlilik oranını temsil etmekte (Cost to Incom)
GDP	Kişi başına GSYİH (Gross Domestic Product)
INF	Enflasyon oranı (Inflation)
EXR	Döviz kuru (Exchange Rate)

Çalışma 2010–2014 yılları arasında kesintisiz faaliyette bulunan bankaları içermektedir. Bu sebeple çalışmada Suudi Arabistan’ın İslami bankalarından, Alinma Bank, Aljazire Bank, Alrajhi Bank, Albilad Bank, Arap National Bank, Banque Saudi Fransi Bank, National Commercial Bank, Samba Finansal Group, Riyadbank, Saudi British Bank (SABB), Saudi Hollandi Bank, Saudi Investment Bank; Katar’daki İslami Bankalardan, Doha Bank, Masraf Al Rayan, Qatar İslamic Bank, İnternational İslamic bank, Ahlibank; Kuveyt’teki İslami Bankalardan, Warba Bank, Kuwait International Bank, Ahli United Bank, Boubyan Bank, Kuwait Finans House; Bahreyn’deki İslami bankalardan, Al Salam Bank, Albaraka Bank, Bahrain İslamic Bank; Birleşik Arap Emirlikleri’nin (UAE) İslami bankalarından, Abu Dhabi Commercial Bank, Ajman Bank, Al Hilal Bank, Dubai İslamic Bank, Emirates İslamic Bank, Noor Bank ve son olarak Türkiye’deki katılım bankalarından, Kuveyt Türk, Türkiye Finans ve Albaraka Türk yer almıştır. Toplamda 6 ülkeden 36 banka analize dahil edilmiştir. Analizlere bankalara ait bilanço, gelir tablosu ve bankaların yıllık denetim raporları dahil edilmiştir. Bu doğrultuda veriler, Türkiye Katılım Bankaları Birliği internet sitesinden temin edilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Suudi Arabistan

Tablo 2: Panel Veri Birim Kök Testi Sonuçları

Suudi Arabistan					
Yöntem	Değişken	t istatistiği	Olasılık	Kesit Sayısı	Gözlem Sayısı
Levin, Lin and Chu	CR	8.57633	0.0000	12	48
	COTIN	41.9683	0.0000	12	48
	EQTA	3.94265	0.0000	11	44
	GDP	3.28211	0.0005	12	48
	INF	2.15249	0.0157	12	48
	LA	2.39058	0.0084	11	44
	ROA	14.6607	0.0000	10	40
	ROE	9.94377	0.0000	12	48
	TA	2.37198	0.0088	12	47

Değişkenlerin durağanlık analizi “birim kök testleri” ile yapılmaktadır. Tabloda yer alan değişkenlerin sırasıyla %1 önem düzeyinde seviye değerinde durağan olduklarını ifade etmektedir.

Tablo 3: ADF Panel Eşbütünleşme Test Sonuçları

Suudi Arabistan			
Değişken	Test	İstatistik Değeri	Olasılık
ROA	Panel ADF İstatistiği	-8.960618	0.0000
ROE	Panel ADF İstatistiği	-5.648639	0.0000

Eşbütünleşme analizinin sonuçlarına bakıldığında, t istatistiğinin %1 önem düzeyinde anlamlı olduğunu vurgulamaktadır.

ROA Hipotez Testi

H1: işletme verimliliğinin, bankanın büyüklüğü ve varlık yönetiminin varlık getirisi üzerinde olumlu ve önemli bir etkisi vardır.

Birinci hipotezi incelemek için aşağıdaki model kullanılacaktır:

Profitability $bt = \alpha + \beta_1 TA bt + \beta_2 LA bt + \beta_3 EQTA bt + \beta_4 CR bt + \beta_5 COTIN bt + \beta_6 (GDP) + \beta_7 (INF)$

Modelin Sabit veya Tesadüfi Etkiler Testi

Tablo 3: F test sonucu (Suudi Arabistan)

İstatistik Değeri	Olasılık Değeri
4.698768	0.0003

F testinin sonuçlarına bakıldığında, olasılığı %1'in altında çıkması nedeniyle, uygun olduğunu (model), tahmin etmek için sabit veya tesadüfi etkileri kullanılmaktadır.

Sabit Etkiler veya Tesadüfi Etkiler

Tablo 4: Hausman Test Sonuçları (Suudi Arabistan)

Hausman testinin sonuçlarına bakıldığında ki-kare istatistiğinin anlamsız

İstatistik Değeri	Olasılık Değeri
2.103731	0.064

olması modelin tesadüfi etkilerle tahmin edilmesini gerektirmektedir.

Regresyon Analizi

Yukarıdaki varsayımlar göz önüne alıp regresyon modelini tahmin ve analiz ediyoruz.

Tahmin Denklemi:

$$ROA = C(1)*CR + C(2)*COTIN + C(3)*EQTA + C(4)*GDP + C(5)*INF + C(6)*LA + C(7)*TA + C(8)$$

Tablo 5: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Arabistan)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	-0.005957	0.006160	-0.967108	0.3390
COTIN	-0.020654	0.003241	-6.373048	0.0000
EQTA	0.022796	0.006804	5.850477	0.0390
GDP	0.017849	0.015386	1.160057	0.2526
INFLATION	-0.000694	0.005115	-0.135750	0.8927
LA	0.007711	0.025476	0.302664	0.7636
TA	1.37E-09	5.09E-10	2.699035	0.0100
C	1.718485	2.534171	0.678125	0.5014
Düzeltilmiş R Kare = 0.594812			İstatistik Değeri=11.27594	
Durbin-Watson=1.976228			Olasılık Değeri= 0.0000	

F istatistiğine bakıldığında, modelin belirlilik katsayısı %59 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, COTIN, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan,

işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin aktif karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

ROE Hipotez Testi

İkinci hipotez için aşağıdaki model kullanılacaktır:

Profitability bt = $\alpha + \beta_1$ TA bt + β_2 LA bt + β_3 EQTA bt + β_4 CR bt + β_5 COTIN bt + β_6 (GDP) + β_7 (INF)

Modelin Sabit veya Tesadüfi Etkiler Testi

Tablo 6: F Test Sonucu (Arabistan)

İstatistik Değeri	Olasılık Değeri
2.797936	0.0850

F testinin sonuçlarına bakıldığında, olasılığı %1 in altında çıkmaması nedeniyle, uygun modelini tahmin etmesinde sabit ya da tesadüfi etkileri yoktur.

Regresyon Analizi

Tahmin Denklemi:

ROE = C(1)*CR + C(2)*COTIN + C(3)*EQTA + C(4)*GDP + C(5)*INFLATION + C(6)*LA + C(7)*TA + C(8)

Tablo 7: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Arabistan)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	-0.154391	0.100733	-1.532681	0.1321
COTIN	-0.187788	0.041350	-4.541401	0.0000
EQTA	0.127617	0.472130	0.270301	0.7881
GDP	0.105032	0.268149	0.391695	0.6971
INFLATION	0.037758	0.084011	0.449446	0.6552
LA	0.672435	0.047853	3.501464	0.0283
TA	4.00E-09	0.13E-09	3.652092	0.0253
C	-35.05211	44.54658	-0.786864	0.4353
Düzeltilmiş R ² = 0.4213203			İstatistik Değeri=6.660055	
Durbin-Watson=1.818874			Olasılık Değeri= 0.000017	

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %42 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROE değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin özkaynak karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin özkaynak karlılığını olumsuz ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA, değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin özkaynak karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir. LA, değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında değişkenin özkaynak karlılığını olumsuz ama anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

3.2. Bahreyn

Regresyon Analizi

Tablo 8: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Bahreyn)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	0.036674	0.080412	2.456071	0.0341
COTIN	0.019126	0.011430	1.673315	0.1126
EQTA	-0.104074	0.053755	-1.936086	0.0697
GDP	0.129239	0.365810	0.353296	0.7282
INFLATION	0.083196	0.194349	0.428074	0.6740
LA	-0.004810	0.015085	-0.318873	0.7537
TA	0.027356	1.50E-07	2.507853	0.0311
C	2.815304	1.778312	1.583132	0.1318
Düzeltilmiş R ² = 0.331996 Durbin-Watson=1.815931			İstatistik Değeri=7.703992 Olasılık Değeri=0.000447	

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %33 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini anlamsız bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumsuz ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin aktif karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 9: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Bahreyn)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	-0.196519	0.455845	-0.431108	0.6718
COTIN	0.165079	0.164794	0.547755	0.6208
EQTA	0.811527	0.304727	2.663124	0.0164
GDP	-1.378819	2.073726	-0.664899	0.5150
INFLATION	-0.483037	1.101736	-0.438433	0.6666
LA	0.018001	0.085515	0.210497	0.8358
TA	-5.63E-07	8.53E-07	-0.660331	0.5179
C	16.43200	10.08099	1.629998	0.1215
Düzeltilmiş R ² = 0.427761			İstatistik Değeri=3.562931	
Durbin-Watson= 1.90229			Olasılık Değeri= 0.015251	

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %42 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, EQTA ve LA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROE değişkenini anlamsız bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin özkaynak karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumsuz ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin özkaynak karlılığını olumsuz ve anlamsız bir şekilde etkilediği görülmektedir.

3.3. Kuveyt

Regresyon Analizi

Tablo 10: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Kuveyt)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	-0.011890	0.013874	-0.856952	0.4198
COTIN	0.002935	0.047428	0.061876	0.9524
EQTA	0.004957	0.003549	4.009844	0.0224
GDP	0.179767	0.093807	5.364043	0.0066
INFLATION	-0.025025	0.071003	-0.352448	0.7349
LA	-0.111144	0.357990	-0.310467	0.7652
EXCHANGE RATE	-214.1648	634.3684	-0.337603	0.7456
TA	-4.90E-08	3.70E-08	-1.322553	0.2276
C	71.48467	181.3309	0.394222	0.7052
Düzeltilmiş R ² =0.435352			İstatistik Değeri=6.431300	
Durbin-Watson= 2.064717			Olasılık Değeri= 0.009175	

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %43 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, CRP, EQTA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini anlamsız bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, INF ve LA, Rate değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 11: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Kuveyt)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	0.022862	0.061858	0.369579	0.7226
COTIN	-0.026557	0.211456	-0.125591	0.9036
EQTA	0.789644	0.045054	5.351726	0.0054
GDP	0.752743	2.201618	0.341905	0.7425
INFLATION	0.150468	0.316563	0.475319	0.6490
LA	0.729249	1.596085	0.456898	0.6616
EXCHANGE RATE	1017.561	2828.306	0.359778	0.7296
TA	9.64E-08	1.65E-07	4.583743	0.0277
C	-330.0735	808.4567	-0.408276	0.6953
Düzeltilmiş R ² = 0.585938		İstatistik Değeri=4.578436		
Durbin-Watson= 1.783190		Olasılık Değeri= 0.000588		

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %58 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROE değişkenini olumlu ve anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin öz kaynak karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

3.4. Birleşik Arap Emirlikleri

Regresyon Analizi

Tablo 12: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (UAE)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	0.017275	0.014522	1.189519	0.2446
COTIN	-0.014515	0.009020	-3.609323	0.0012
EQTA	0.005772	0.002287	3.258999	0.0076
GDP	0.018133	0.038944	0.465612	0.6452
INFLATION	0.009382	0.020194	0.464569	0.6460
LA	0.006566	0.007611	0.862730	0.3959
TA	9.09E-09	2.97E-09	3.056043	0.0050
C	-1.060685	0.910081	-1.165484	0.2540
Düzeltilmiş R ² =0.285130		İstatistik Değeri=4.103491		
Durbin-Watson= 1.967188		Olasılık Değeri=0.007841		

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %56 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, COTIN, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin aktif karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 13: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (UAE)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	0.245869	0.110750	1.220034	0.1350
COTIN	-0.007163	0.008785	-3.104141	0.0078
EQTA	0.227705	0.069962	2.339742	0.0315
GDP	0.235078	0.296994	0.791525	0.4355
INFLATION	-0.077850	0.154003	-0.505510	0.6173
LA	-0.023091	0.058044	-0.397825	0.6939
TA	3.87E-08	2.27E-08	2.204837	0.0305
C	16.42573	6.940415	2.366679	0.0254
Düzeltilmiş R ² = 0.294591			İstatistik Değeri=6.173508	
Durbin-Watson= 2.145541			Olasılık Değeri= 0.000369	

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %29 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, COTIN, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROE değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin özkaynak karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin özkaynak karlılığını istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin özkaynak karlılığını anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

3.5. Katar

Regresyon Analizi

Tablo 14: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Katar)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	-0.003004	0.007247	-0.414440	0.6837
COTIN	-0.102641	0.015819	-3.166967	0.0194
EQTA	0.026515	0.026238	1.010541	0.3264
GDP	0.103213	0.007703	3.115969	0.0090
INFLATION	0.006592	0.014460	0.455855	0.6543
LA	-0.006343	0.008940	-0.709525	0.4876
TA	9.24E-09	8.07E-09	1.145276	0.2680
C	3.221255	0.936283	3.440472	0.0031
Düzeltilmiş R ² = 0.238031			İstatistik Değeri=8.071050	
Durbin-Watson= 2.267608			Olasılık Değeri= 0.000233	

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %59 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgulara ise, EQTA, COTIN değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA, TA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 15: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Katar)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	-0.038684	0.047230	-0.819055	0.4241
COTIN	-0.133750	0.003095	4.297340	0.0018
EQTA	-0.036618	0.170996	-0.214146	0.8330
GDP	0.865962	0.180543	4.796433	0.0002
INFLATION	0.053708	0.094239	0.569917	0.5762
LA	-0.038990	0.058261	-0.669221	0.5123
TA	7.15E-08	2.26E-08	4.298899	0.0019
C	31.95521	6.101757	5.237050	0.0001
Düzeltilmiş $R^2=0.569011$		İstatistik Değeri=5.526551		
Durbin-Watson= 2.129356		Olasılık Değeri= 0.001896		

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %59 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, COTIN, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin aktif karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

3.6. Türkiye

Regresyon Analizi

Tablo 16: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Türkiye)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	0.005045	0.012501	0.403529	0.6882
COTIN	-0.023129	0.010620	-2.177802	0.0341
EQTA	0.074754	0.046329	1.613558	0.1128
GDP	-0.016017	0.016436	-0.974523	0.3344
INFLATION	0.612311	0.012010	2.156373	0.0364
EXCHANGE-RATE	-0.011911	0.024876	-0.478808	0.6341
LA	0.013684	0.009361	1.461741	0.1499
TA	-0.150117	0.337184	-0.445210	0.6581
C	2.972125	1.882376	1.578922	0.1205
Düzeltilmiş R ² = 0.378546		İstatistik Değeri=6.628657		
Durbin-Watson= 2.137137		Olasılık Değeri= 0.000878		

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %59 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, COTIN, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin aktif karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 17: Panel Regresyon Çözüm Sonuçları (Türkiye)

Değişkenler	Katsayısı	Standart Hata	t istatistiği	Anlamlılık
CR	0.060916	0.131861	0.461969	0.6461
COTIN	-0.161986	0.012020	-2.446049	0.0243
EQTA	0.059449	0.018665	3.121656	0.0036
GDP	-0.224994	0.173365	-1.297807	0.2002
INFLATION	1.773609	0.002539	2.630264	0.0092
EXCHANGE-RATE	0.109485	0.262381	0.417276	0.6782
LA	0.138993	0.098742	1.407642	0.1653
TA	2.081937	3.556537	0.585383	0.5609
C	32.47199	19.85487	1.635467	0.1081
Düzeltilmiş $R^2 = 0.288963$		İstatistik Değeri=7.066699		
Durbin-Watson= 2.060765		Olasılık Değeri= 0.000046		

F istatistiğine bakıldığında modelin belirlilik katsayısı %25 olarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenlere ait bulgularda ise, COTIN, EQTA ve TA değişkenlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir. Tahmin sonuçlarına göre, COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROE değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin aktif karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

EQTA değişkenine bakıldığında, söz konusu değişkenin aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediği görülmektedir. Teorik açıdan, işletmelerde varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir.

COTIN değişkeninin bağımlı değişken olan ROA değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Teorik açıdan bakıldığında maliyetlerin gelire oranının yükselmesinin özkaynak karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir.

TA değişkeninin tahmin sonuçlarına bakıldığında, değişkenin özkaynak karlılığını olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği görülmektedir. Firma büyüklüğünün artması karlılığı olumlu etkilemektedir.

Tahmin sonuçlarına göre, CR, GDP, INF ve LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

SONUÇ

Yapılan F testi ve Hausman testi sonuçlarına göre en uygun modelin panel veri analizi, sabit etkiler modeli olduğuna karar verilerek, analiz sonuçları bu modele göre yorumlanmıştır. Maliyet-gelir oranı değişkeninin bağımlı değişken olan ROA ve ROE değişkenini negatif ve anlamlı bir şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Maliyet gelir oranının yükselmesi aktif karlılığını ve özkaynak karlılığını olumsuz etkileyeceği beklenmektedir. Yüksek oran, yönetimin daha az etkinliğini gösterir ve bu oran ne kadar düşükse, banka o kadar verimli olur. Önceki çalışmalarda, operasyonel verimlilik ile banka karlılığı arasında negatif ilişki olduğunu gösteriyor.

Özkaynak/varlık oranı, aktif karlılığını olumlu ve istatistiksel açıdan anlamlı etkilediklerini göstermektedir. Varlıkların daha fazla sermaye ile finanse edilmeleri, finansal maliyetleri azaltacağından karlılığa olumlu katkısının olacağı beklenmektedir. Bankaların toplam aktifleri (TA) karlılığı olumlu ve anlamlı bir şekilde etkilediği göstermektedir. Bankalarının aktif büyüklüğü, performansın önemli belirleyicilerinden biridir. Toplam aktiflerin logaritması alınarak hesaplanan bu değişken, ölçek ekonomisini yansıtmaktadır. Yani bankaların aktif büyüklükleri arttıkça birim başına maliyetleri de düşecektir ve karlılığa pozitif yönde etkisi olabilecektir. CR, bankanın likidite yeterliliğini ve mevcut yükümlülüklerini yerine getirme becerisini belirtir. Daha yüksek CR değeri, bankanın mevduat sahiplerine geri ödeme yapmak için daha fazla likit varlığa sahip olduğunu ve paranın verimli kullanılmasını gösterir. Ancak tahmin sonuçlarına göre, CR, LA değişkenlerinin bağımlı değişken olan aktif karlılığına istatistiksel açıdan olumlu bir etkisi bulunmamaktadır.

Makroekonomik bir gösterge niteliğindeki gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH), bir ülkenin toplam ekonomik faaliyetlerinin bir ölçüsüdür. Olumlu makroekonomik ortamın daha yüksek karlar teşvik ettiği görülmektedir. GSYİH büyümesinin, bankaların karlılığı üzerinde olumlu bir etkisi olduğu varsayılmaktadır. Bu çalışmada, karlılığın potansiyel bir belirleyicisi olarak yıllık GSYİH büyümesi kullanılmıştır. Bankacılık performansı, enflasyondan oldukça etkilenmektedir ve yüksek enflasyon oranları banka karlılığını artırıyor. Enflasyon oranı, GSYİH ve Döviz kurunun ve karlılık arasındaki ilişkilerinde önceki çalışmalardan elde edilen bulgular gibi farklılık arz etmekte ve performans üzerinde belirgin bir etkiye sahip gibi görünmemektedir.

KAYNAKLAR

- Altan, M. ve Candoğan, M.A. (2014). Bankaların Finansal Performanslarının Değerlemede Geleneksel Ve Gri İlişki Analizi: Katılım Bankalarında Karşılaştırmalı Bir Uygulama. Selçuk Üniversitesi, Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, (27), 374-396.
- Elryah, Y. (2014). “A Study of Malaysian Islamic Banks Competitiveness (Logit Regression Approach) “. *International Journal of Social Science and Humanities Research*, 2(1), 31-38.
- Esmer, Y, Bağcı, H. (2016). “Katılım Bankalarında Finansal Performans Analizi: Türkiye Örneği” Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. www.researchpublish.com.
- Doğan, İ.Ç. (2013). *Katılım Banklar Performans Analizi*. (Yüksek Lisans Tezi), Ankara, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karahan, C. (2015). *Katılım Bankacılığı ve Türkiye’deki Katılım Bankalarının Etkinlik ve Verimliliklerinin Ölçülmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Erzurum, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Massah, S.E. Sayed. O.A. (2015). “Banking Sector Performance: Islamic and Conventional Banks In The UAE”, *International Journal of Information Technology and Business Management*, 36(1), www.jitbm.com.
- Pehlivan, P. (2016). Türkiyede Katılım Bankacılığı ve Bankacılık Sektöründeki Önemi. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*.
- Toraman, C., Ata, H.A., Buğan, M. F. (2015). Mevduat ve Katılım Bankalarının Karşılaştırmalı Performans Analizi, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 16(2).
- Esmer, Y., Bağcı, H. (2015). Katılım Bankalarında Finansal Performans Analizi: Türkiye Örneği. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 8(15), 17-30.
- www.riyadbank.com, Erişim Tarihi: 12.06.2015
- www.bisb.com, Erişim Tarihi: 27.06. 2015
- www.bankalbilad.com, Erişim Tarihi: 17.07.2015
- www.dohabank.com.qa, Erişim Tarihi: 29.07.2015
- www.ithmaarbank.com, Erişim Tarihi: 01. 09. 2015
- www.warbabank.com, Erişim Tarihi: 14. 09. 2015

www.adib.ae, Erişim Tarihi: 23.09.2015
www.shb.com, Erişim Tarihi: 06.10.2015
www.alahli.com, Erişim Tarihi: 11.10.2015
www.ahlibank.com.qa, Erişim Tarihi: 13.10.2015
www.alfransi.com, Erişim Tarihi: 19.10.2015
www.alrajhibank.com, Erişim Tarihi: 21.10.2015
www.kfh.bh, Erişim Tarihi: 25.01.2016
www.kib.com, Erişim Tarihi: 05.02.2016
www.baj.com, Erişim Tarihi: 11.02.2016
www.alrayan.com, Erişim Tarihi: 14.02.2016
www.alsalambahrain.com, Erişim Tarihi: 26.02.2016
www.anb.com, Erişim Tarihi: 28.02.2016
www.saib.com, Erişim Tarihi: 12.03.2016
www.ajmanbank.ae, Erişim Tarihi: 14.03.2016
www.sabb.com, Erişim Tarihi: 16.03.2016
www.qib.com.qa, Erişim Tarihi: 16.03.2016
www.qib.com, Erişim Tarihi: 24.04.2016
www.tkbb.com, Erişim Tarihi: 20.06.2016
www.samba.com, Erişim Tarihi: 27.08.2016